

Kuluttajälähtöisyys ja kestävyys korostuvat ruokaketjun tulevaisuusvisioissa

Perusmaatalouden heikko kannattavuus on noussut voimakkaasti keskusteluihin viime aikoina. Vaikka puutarhatuotannolla on mennyt taloudellisesti viime vuosina keskimäärin huomattavasti paremmin kuin muulla kasvintuotannolla ja jopa kaikista tuotantosuunnista parhaiten kannattavuuskerrointen mukaan, yrityskohtaiset erot ovat suuria ja ruokaketjun epätasapaino heijastuu myös puutarhatuotantoon.

Ruokaketjun tulevaisuustärskyillä Mikkelissä 22.3.2019 tarkasteltiin ruokaketjun ja ruokajärjestelmän nykytilaa ja visioitiin tulevia kehityskulkuja. Selvityshenkilö **Reijo Karhinen** esitteli selvitystyönsä keskeisimpiä päätelmiä. Maatalouden yrittäjätuloa on mahdollista kasvattaa, mutta heikkoon nykytilaan johtaneisiin perimmäisiin syihin on puututtava. Tällä hetkellä kauppa on hionut toimintansa virtaviivaiseksi, mutta muu osa ruokaketjusta ei ole pystynyt vastaavaan rakennemuutokseen, mikä on johtanut neuvotteluasetelman vääristymiseen. Koska maatilayrittäjän itsenäisyys on rajattua, myös muiden toimijoiden tulee ottaa vastuuta tilanteen korjaamisesta. Kannattavuuden parantamiseksi olisi myös muutettava ajattelutapaa ja tuotettava kiloja ja litroja sijaan euroja. Suomalainen kuluttaja on kuitenkin etuoikeutettu, koska hän saa turvallista ja laadukasta kotimaista ruokaa edullisesti. Viennissä olisi mahdollisuuksia – volyymeilla emme voi kilpailla, mutta tuotteiden laadulla ja turvallisuudella kyllä.

Globaalin kaupan ja tuotannon keskittymisen rinnalla kulkee myös paikallisuuteen nojautuva kehityskulku. Professori **Juha Heleniuksen** (Helsingin yliopisto) mukaan keskittyneeseen ruokajärjestelmään liittyy riskejä niin ympäristön kuin sosiaalisenkin kestävyuden kannalta. Jotta ruoantuotanto olisi kestävä, tuotannon tulisi olla paikallisesti ravinteiden ja energian osalta omavaraisia.

SOK:n kenttäjohtaja **Arttu Laineen** mukaan kotimaisuuden arvostus on kasvussa. Tuotteiden välinen kilpailu kaupassa on kuitenkin kovaa, ja markkinoilla pärjätäkseen pitää pysyä perustelemalla miksi oma tuote on muita parempi. Uusia suomalaisia menestystarinoita voi nousta mm. kasvisruokatrendin ja lisääineettomuuden kautta.

Tilaisuuden yleinen sanoma oli, että tuottajien on pystyttävä kuuntelemaan markkinoiden tarpeita ja ohjaamaan tuotantoa kuluttajälähtöisesti. Myös tuottajien talousosaamisessa olisi kehittämisen varaa. Toisaalta maatilayrittäjien tulisi arvostaa omaa työtään ja olla aidosti ylpeitä omista tuotteistaan. Asiantuntijanäkökulmasta marja- ja puutarhayrittäjät ovat tässä askeleen edellä muita, kenties ala voisi toimia suunnannäyttäjänä myös muulle maataloustuotannolle?

Artikkeli ProAgria Itä-Suomi -lehdessä Lukusali.fi